

Domača naloga Vaja 2 – individualno delo

Po izvedeni analizi procesov in izdelavi VSM pripravite **kvantitativno predstavitev rezultatov** na osnovi podatkov, ki jih pripravite v točki A (lahko so izmišljeni). Vaš cilj je jasno in pregledno prikazati **glavne značilnosti procesa**, ugotoviti **kjer nastajajo izgube (waste)** ter utemeljiti **učinek predlaganih izboljšav**.

- A) Za svoj primer samostojno pripravite **bazo podatkov** v Excelu (Iteracija = ID primera (vsaka iteracija vključuje vse korake iz VSM (št. Korakov=št vrstic v bazi)), Korak, Vloga (kdo opravlja), Trajanje_h, Cakanje_h, Tip_aktivnosti (VA / NVA), Napake). Vsebuje naj vsaj 10 iteracij/ID
- B) PYTHON: Pripravite **več različnih grafov**, ki skupaj prikažejo najpomembnejše ugotovitve iz vaše analize. Ne izbirajte tipov grafov po navodilih – sami se odločite, kateri prikaz je najprimernejši. Pomembno je, da vsak graf **odgovarja na jasno zastavljeno vprašanje**.
Predlagane vsebine za posamezne grafe:
 1. **Porazdelitev časa po korakih procesa**
 - prikažite, kateri koraki trajajo najdlje in kjer se kopiči večina časa v procesu.
 - vključite tako **čas izvajanja** kot **čas čakanja**.
 2. **Delež aktivnosti, ki dodajajo vrednost (VA) v primerjavi z NVA in NNVA**
 - prikažite strukturo procesa po vrsti aktivnosti.
 - interpretirajte, kolikšen del procesa dejansko ustvarja vrednost.
 3. **Analiza čakanja (waiting time)**
 - prikažite skupni in povprečni čas čakanja po korakih ali vlogah.
 - interpretirajte, kje v procesu se pojavljajo največje zastoje.
 4. **Napake ali ponovitve (rework)**
 - prikažite, pri katerih korakih ali vlogah se pojavlja največ napak.
 - interpretirajte, ali obstaja povezava med dolžino trajanja in številom napak.
 5. **Skupni čas procesa po iteracijah**
 - prikažite, kako se skupni čas spreminja skozi ponovitve (npr. učinek učenja, standardizacije ali Kaizen izboljšav).
 6. **Primerjava med vlogami**
 - prikažite, kateri delež časa (ali čakanja) odpade na posamezno vlogo v procesu.
 - interpretirajte, ali so obremenitve uravnotežene ali ne.
 7. **Skupna učinkovitost procesa**

- prikažite, kako se skupni Lead Time deli na čas z dodano vrednostjo (VA) in brez dodane vrednosti (NVA/NNVA).
- interpretirajte potencial prihranka časa, če bi se NVA del odpravil.

 Vsak graf mora biti naslovljen, imeti označene osi in legendo, ter pod njim kratek opis (2–3 stavke), ki pojasni, kaj prikazuje in kaj iz njega sklepate.

C) Tabelarična predstavitev podatkov

Prevrite **porazdelitev podatkov** in pripravite **opisno tabelo** (izvoz v .csv) z uporabo knjižnic pandas, matplotlib in scipy.stats.

1. Preverite porazdelitev glavnih numeričnih spremenljivk

- Spremenljivke: Trajanje_h, Cakanje_h, Napake.
- Za vsako spremenljivko:
 - narišite histogram in boxplot,
 - uporabite **Shapiro–Wilk test** (scipy.stats.shapiro) in interpretirajte rezultat:
 - če je $p \geq 0.05 \rightarrow$ porazdelitev je približno **normalna**,
 - če je $p < 0.05 \rightarrow$ **ni normalna**, zato uporabite mediane in kvartile.

2. Izračunajte opisno statistiko

Za vsako spremenljivko:

- če je normalna: mean \pm standard deviation
- če ni normalna: median (Q1–Q3)
- minimum – maksimum

3. Za nominalne spremenljivke (npr. Tip aktivnosti, Vloga) vedno prikažite število in delež [n (%)].

Če prikazujete podatke po **iteracijah ali vlogah**, ločite rezultate po skupinah in jasno označite stolpce.

Primer tabele:

Spremenljivka	Opisna statistika	Min - Max	Enota
Trajanje_h	4.2 ± 1.1		h
Čakanje_h	6.5 (3.0–9.0)	0 - 12	h

Tip aktivnosti: VA	48 (53%)		
Tip aktivnosti: NVA	29 (32%)		
Tip aktivnosti: NNVA	13 (15%)		

4. Interpretacija

V kratkem besedilu (do ½ strani) interpretirajte:

- katere aktivnosti ali vloge predstavljajo največji delež časa in čakanja,
- kjer se pojavljajo največje izgube,
- kakšna je razlika med VA in NVA časom,
- ter katere izboljšave bi po vašem mnenju imele največji vpliv na učinkovitost procesa.